

EĞİTİMDE DEĞİŞİM ve REFORM

-Felsefe Tarihi IŞığında-

Mustafa TUNÇ

Eskiyeni Yayınları: 221

**EĞİTİMDE
DEĞİŞİM ve REFORM
-Felsefe Tarihi Işığında-**

Mustafa TUNÇ

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSM Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 • (Sertifika No: 50732)

1. Baskı: Şubat 2024

ISBN: 978-625-6781-33-7

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mahallesi Boyacılar Sokak No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

EĞİTİMDE DEĞİŞİM ve REFORM

-Felsefe Tarihi Işığında-

Mustafa TUNÇ

Ankara 2024

Mustafa TUNÇ

1982 Malatya doğumludur. 2006 yılında İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nden mezun olmuştur. 2023 yılında Felsefe Tarihi alanında yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlayan yazar eğitime aynı fakültede doktora öğrencisi olarak devam etmektedir.

Eğitimle ilgili uluslararası projeler (Türkçe ve İngilizce dillerinde) yazmış ve yürütmüştür. Bu projeler vasıtasıyla İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, İzlanda, Polonya, Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya gibi ülkelere çeşitli seyahatler gerçekleştirmiş, bu ülkelerdeki okul ve eğitim kurumlarında gözlem ve inceleme yapma fırsatı bulmuştur.

Halen Adile Mermerci Anadolu Lisesi'nde Rehber Öğretmen ve İstiklal Gazetesi'nde köşe yazarı olarak çalışmalarına devam etmekte, eğitimle ilgili seminerler ve konferanslar vermektedir. Çalışmalarında eğitimde **değişim**, **reform** ve **değer** gibi kavramlar üzerinde durmaktadır. İyi derecede İngilizce bilen yazar evli olup iki çocuğu vardır ve İstanbul'da ikamet etmektedir.

Yazarla iletişim kurmak için aşağıdaki e-posta adresi kullanılabilir:

mustafatnc@gmail.com

ÖN SÖZ

Eğitimde başarı, muhafaza edilmesi gerekeni muhafaza etmek ve değişmesi gerekeni değiştirmekten geçer. Neyin muhafaza edilmesi ve neyin değiştirilmesi gerektiği sorusu ise büyük bir tartışmayı başlatır. Elinizdeki kitap bu türden bir tartışmadır. Eser, “Eğitim Felsefesinde Değişim ve Reformun İmkânı” isimli yüksek lisans tezimin gözden geçirilmiş ve kitaplaştırılmış halidir. Tez, bir eğitim sistemini değiştirirken veya reformdan geçirirken daha titiz olmaya çağırmaktadır. Zira, aksi yönde hareket mevcut problemleri ortadan kaldıramadığı gibi yeni problemler de üretir. Bu anlamda eğitim sektöründe yapılacak değişiklikler sağlam felsefi temellere ihtiyaç duyar.

Çalışmanın birinci bölümünde, felsefe tarihinden ve modern dönemden örneklerle eğitim alanında değişim ve reform çabalarına farklı bakış açıları ele alındı. İkinci kısımda, eğitimle ilgili temel konuların (eğitimin amacı, eğitim metotları, öğretmen nitelikleri ve müfredat) değişimle ilişkisine değinildi. Üçüncü ve son bölümde ise bir eğitim sistemini değiştirmenin neden zor olduğu noktasında daha detaylı inceleme ve analizlere yer verildi. Değişen dünya şartlarından yola çıkılarak reform çabalarının özgürlük, eşitlik ve küreselleşme gibi problemleri aşım aşamayaacağı tartışıldı. Sonuç ve öneriler bölümünde ise değerlere vurgu yapıldı, değişim ve reform çabası yerine “iyi niyet”, “örnek olma”, “kaliteyi sağlama” ve “eğitim iklimini iyileştirme” gibi

farklı ve daha az iddialı çabaların ön plana çıkarılmasının daha anlamlı ve sağlıklı olacağı vurgulandı.

Bu çalışmanın alanla ilgili herkes için faydalı olmasını ümit ediyorum. Çalışma boyunca desteğini esirgemeyen eşime, çalışma arkadaşım psikolojik danışman Rasime TUĞRAL'a, son okuma ve kontrolleri yapan doktora öğrencileri Esra BOZKURT ile Arif GÜNDÜZ'e, kıymetli dostlarım Murat ER ve Muhlis KUTLU'ya ve tez danışmanım Prof. Dr. Bayram Ali ÇETİNKAYA hocama teşekkürü bir borç bilirim.

MUSTAFA TUNÇ

22.01.2024-Zeytinburnu

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	5
GİRİŞ.....	9

BİRİNCİ BÖLÜM

EĞİTİMDE DEĞİŞİM VE REFORM PROBLEMLERİNE

FELSEFİ YAKLAŞIMLAR

EĞİTİMDE DEĞİŞİM VE REFORM KARŞITI OLARAK BİLİLEN YAKLAŞIMLAR.....	17
Değişim Karşıtlığında Eski ve Yeninin Buluştuğu Noktalar	24
EĞİTİMDE DEĞİŞİM VE REFORMU TEMEL ALAN YAKLAŞIMLAR ...	31
Rousseau ve Natüralizm	33
Dewey ve Pragmatizm.....	41
Varoluşçuluk ve Bireyci Yaklaşım	44
Freire ve Eleştirel Pedagoji.....	45
İNTERNET DESTEKLİ EĞİTİM VE “OKULSUZ TOPLUM”UN İMKÂNI.	48

İKİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM FELSEFESİNİN TEMEL PROBLEMLERİ

ÇERÇEVESİNDE DEĞİŞİM VE REFORM

EĞİTİMİN AMAÇ VE İLKELERİNDE DEĞİŞİM	53
İnsanın Doğuştan Masumiyeti	62
Sadelik.....	62
Erken Yaşta Eğitim.....	66
Eğitim Politika İlişkisi Bağlamında Toplumun ve Sistemin İhtiyaç Duyduğu İnsanı Yetiştirmek.....	68
Çocuk için ve Çocuk Merkezli Eğitimin İmkânı.....	76
Aile Önemli mi?	84
EĞİTİM METODUNDA DEĞİŞİM	86
Ödül ve Ceza	88
Oyunla Öğrenme	93

Ezberleme ve Deney	95
Model Olma.....	97
Rekabet ve Kıyaslama	99
Tartışma	101
Bilgisayar ve İnternet Kullanımı.....	102
ÖĞRETMENLERİN ROL VE NİTELİKLERİNDE DEĞİŞİM	103
Öğretmen-Reform İlişkisi	103
Öğretmenlerin Saygınlık ve Otoritelerinin Kaynağı	105
Rehber Olarak Öğretmen.....	107
John Locke'a Göre Öğretmen Nitelikleri	110
Muhtelif Filozofların Öğretmen Nitelikleri Konusundaki Fikirleri	113
MÜFREDATTA DEĞİŞİM	116
Esnek Müfredat	121
Müfredat-Değer İlişkisi.....	123

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BİR PROBLEM ÇÖZME ARACI OLARAK
DEĞİŞİM VE REFORM

ÖZGÜRLÜK-DİSİPLİN ÇATIŞMASI ÇERÇEVESİNDE DEĞİŞİM VE REFORM	125
Eğitimin Hakkılandırılması ve Zorunlu Eğitim	134
Okul Otoritesinin ve Saygınlığının Tartışmaya Açılması.....	141
EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ BAĞLAMINDA DEĞİŞİM VE REFORM .147	
Sınavlar ve Üniversite Yerleştirme Sistemi.....	152
Kız Çocuklarının Eğitimi ve Pozitif Ayrımcılık.....	153
Çok Kültürlü Eğitim, Göçmen ve Mülteci Çocukların Durumu.....	156
Parasız Eğitimin İmkânı	161
KÜRESELLEŞEN DÜNYADA DEĞERLER, DEĞİŞİM VE REFORM.....	164
Değerler Eğitimi Tartışmaları.....	166
Yerel Değerler, Vatanserverlik ve Değişim	177
Evrensel Değerler ve Dünya Vatandaşlığı Fikri (Kozmopolitanizm).....	179
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	183
KAYNAKÇA	191